

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XXXVIII/330/10
Rady Gminy Mrągowo
z dnia 20 sierpnia 2010r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI MŁYNOWO

**Gmina Mrągowo
Powiat Mrągowski
Województwo Warmińsko-Mazurskie**

Lipiec 2010

SPIS TREŚCI

1. Opis stanu istniejącego i opis kierunku rozwoju

- 1.1 Zarys historyczny i charakterystyka wsi
- 1.2 Zasoby miejscowości Młynowo
- 1.3 Ocena mocnych i słabych stron wsi
- 1.4 Analiza zasobów miejscowości Młynowo - wizja rozwoju wsi

2. Opis planowanych przedsięwzięć oraz kosztorys

- 2.1 Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej oraz zagospodarowanie terenu wokół tego obiektu
- 2.2 Budowa chodnika, ścieżki rowerowej i oświetlenia przy drodze krajowej nr 59
- 2.3 Remont drogi dojazdowej do świetlicy wiejskiej wraz z jej oświetleniem
- 2.4 Budowa chodnika, ścieżki rowerowej i oświetlenia przy drodze powiatowej
- 2.5 Budowa chodnika, ścieżki spacerowej i oświetlenia przy drodze gminnej nr 106/7 i 63/4
- 2.6 Zakup roślin wieloletnich i donic betonowych
- 2.7. Budowa kanalizacji

3. Harmonogram wdrażania planu

1. Opis stanu istniejącego i opis kierunków rozwoju

1.1 Zarys historyczny i charakterystyka wsi

Historia miejscowości

Na temat ludów zamieszkujących dzisiejszą północno-wschodnią Polskę (dzisiejsze terytorium województwa Warmińsko-Mazurskiego) pisał już starożytny Tacyt w swoim dziele Germanii z roku ok. 98 n.e.. Tacyt zebrał informacje o Estach i lokalizacji ich siedzib. W początkach wczesnego średniowiecza nazwę tę rozciągnięto na wszystkie plemiona pruskie. Tacyt opisał zwyczaje życia codziennego i wojennego plemienia Estów. Ponadto we wczesnym średniowieczu pływający z Haede w Danii di Truso, angielski podróżnik Wulfstan relacjonował iż „Wisła dzieli Witland (kraj Wit) i kraj Słowian (woenedland). A Witland należy do Estów” Informacja ta potwierdza opis Tacyta. Wydaje się też słuszną interpretacją Gerarda Labudy, że Witland to stara nazwa omawianej w/w krainy, funkcjonująca jeszcze przed osiedleniem się Estów.

Dalsze informacje o interesujących nas ziemiach pochodzą z Geografii Ptolemeusza, które powstało w 150r. n.e. W dziele tym podaje dokładną lokalizację plemienia Galindów (Galidai), którego osadnictwo koncentrowało się w dwóch miejscach północno-wschodniej części opisywanego świata. Rzadko zdarza się żeby w starożytnym dziele w miarę dokładnie podano lokalizację jakiegoś plemienia z nazwą własną, a tak się stało w przypadku Galindów. W ciągu pierwszych wieków naszej ery z trzech stosunkowo niewielkich skupień osadniczych, odpowiadających zapewne wzmiankowanym przez pisarzy starożytnych zespołom ludnościowym Estów, Galindów i Sudinów wyodrębnia się wiele dalszych grup plemiennych.

Na początku wieku skupienie mazurskie składające się z grupy mągowskiej i węgorzewskiej, zgromadziło większość dawnej ludności z wczesnej epoki żelaza. Przejawy postępujących przemian osadniczych i kulturowych w kontaktach z plemionami południowych grup ludności z wczesnej epoki przeworskiej spowodowało zmiany w życiu plemiennym i opanowanie hutnictwa z rudy darniowej wraz z wyrobami. Skupienia obu grup mogły rozwijać się niepokojone przed zewnętrznymi plemionami z powodu oddzielenia ich siedlisk przez pasy nieprzebytych pustek, terenów niezamieszkałych, bardzo trudno dostępnych, ale urozmaiconych przez mozaikowość gleb korzystnych dla uprawy zbóż, bogatych w pasze dla zwierząt łąki i świetliste lasy, puszcze

pełne zwierzyny i rybne jeziora, wreszcie bogactwa naturalne w postaci rud darniowych i płytkich złóż bursztynu stwarzały warunki pomyślnego rozwoju plemiennego.

W ciągu II w. n.e. w obrębie grupy mrağowskiej zwiększyła się liczba punktów osadniczych, zakładane były nowe cmentarzyska i osady. Szczególnie pomyślny rozwój gospodarczy i kulturowy tego plemienia przypada na III i IV wiek. Znamy z tego czasu wiele osad, zakładanych najczęściej na wyspach lub przy ujściach niewielkich rzek i strumieni. Badania archeologiczne i materiał zebrany wskazuje na fakt, że grupa mrağowska nie zmieniła zasadniczo terytorium osadniczego, ani podstawowych cech swej kultury, aż po VII w. n.e. Pod koniec VI w. nastąpił kryzys gospodarczy, powodując rozproszenie i upadek dużych centrów osadniczych, cmentarzyska zostały porzucone, ale w znacznej części nadal funkcjonowały mniejsze osady. W VI i VII w. wykształciły się trzy zasadnicze zespoły związków plemiennych. Pierwszy to zespół jaćwięski z plemionami: Jaćwingów, Sudów, Daimowów i Polleksów i wreszcie drugi estyjski z plemionami Sambów, Skalowów, Nadrowów, Natangów, Warmów, Pomezanów i Pogezanów. Zespół Estyjski nazwany został później Prusami, które to określenie zastąpiło starą nazwę Estów, niestety w historiografii średniowiecznej nazwę Prusy rozciągnięto na Galindię i Barcję zatracając pierwotny podział skupień osadniczych z wyraźnym już podziałem na związki plemienne. Trzeci z nich zespół galindzki stworzony ze wspólnoty Galindów oraz późniejszych Bartów i Sasinów. Osadnictwo plemienne Galindów na podstawie informacji Ptolemeusza zlokalizowano na Pojezierzu Mrağowskim i nad jeziorem Śniardwy oraz wokół jeziora Mamry. Obszerne badania archeologiczne wskazały na trafność lokalizacji. Na wskazanym terenie natrafiono na znaczne zagęszczenia osad i cmentarzysk wskazując na intensywne zamieszkiwanie na tym terytorium. Pod koniec VII w. załamanie szlaku handlowego Bałtyk-Morze Czarne spowodował pośrednio kryzys w dobrze funkcjonującej gospodarce związku galindzkiego. Nastąpiło wyludnienie Galindii i przesunięcie ludnościowe w stronę późniejszej Sasini i wzmocnienie osadnictwa w okolicach Drwęcy. Badania archeologiczne potwierdziły rozrzedzenie dotychczasowych centrów gospodarczych jednak większość osiedli galindzkich w dalszym ciągu działało, przy czym kultura materialna żyjącej w nich ludności miała cechy dużej stabilności i nieznacznych zmian. Wiek VIII-XI to okres powolnego podnoszenia się z kryzysu gospodarczego, odbudowa kontaktów handlowych z sąsiadami i okres ostrych walk międzyplemiennych pomiędzy Galindami, a Jaćwingami. Prowadzący do osłabienia obydwu związków plemiennych. Niemniej ogólny postęp ekonomiczny i oznaki pewnej stabilizacji zasiedlenia daje się odczytać z materiału archeologicznego. Duża część grodów, strażnic i prowizorycznych fortów wybudowano w XI w i I połowie XII w, W Galindii najwięcej

grodów wzniesiono na obszarze rozciągającym się na zachód od Wielkich Jezior Mazurskich oraz w rejonie Mrągowo i Szczytna. Tworzyły one jakby wielki łuk fortyfikacji osłaniającej terytorium plemienne przed najazdami ze strony Jaćwieży, Rusi i Mazowsza. W XIII wieku Galindowie zetknęli się z Krzyżakami. Powszechnie znana nazwa Zakon Krzyżacki, prawidłowo brzmiąca to Zakon Szpitala Najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego w Jerozolimie. Zakon założony podczas krucjat do Ziemi Świętej w ok. 1190 r (ale, nowe ustalenia sięgają kilku lat wcześniej). W Polsce Krzyżacy znaleźli się za sprawą księcia Konrada Mazowieckiego, który w roku 1226 sprowadził Rycerzy Zakonnych do obrony swych ziem i do zwalczania plemion pruskich, galindzkich i jaćwieskich. Księżę nadał im w lenno ziemię chełmińską, do 1283 r, Krzyżacy podbili ziemię między dolną Wisłą a dolnym Niemnem, odpierając powstania plemienne. Galindia padła podbita już w 1255 r. Do końca XIII wieku Krzyżacy podbili całe terytorium wszystkich trzech związków plemiennych. Wiek XII i XIV to intensywna budowa osadnicza ośrodków krzyżackich, nie rzadko powstałych na miejscu grodzisk podbitych plemion. W 1326 r Galindia weszła w skład komturstwa bałgijskiego, Od tego czasu ziemia galindzka narażona była na najazdy litewskie. Chcąc się przed nimi zabezpieczyć Krzyżacy zaczęli budować latem 1348 r dom zakonny w Szestnie (Seehesten zwane Sesno). Budowla była drewniana okolona wałem warownym z drewnianą palisadą i wraz z okolicznymi stróżówkami i czatowniami, strażnica stanowiła ważny punkt obronny usytuowany między jeziorami Juno i Salet. Pozostało zabezpieczyć teren od strony południa i znaleziono wyjątkowo dogodny teren pomiędzy jeziorem Czos i mniejszymi dwoma jeziorami (dawniej Miejskim Stawkim i Jeziorkiem Miejskim, obecnie jeziorkiem Magistrackim Małym i Dużym-zasypanym w latach 70 i 80 XX wieku). Dostęp od strony zachodniej broniony był przez jeziora (obecne nazwy) Juno, Sołtyskie i jeziorka Miejski Stawek i Jeziorka Miejskie. Od wschodniej pasmo jezior Czosu Czarnego i Kociego. W tak dogodnych warunkach naturalnych wzniesiono strażnicę drewnianą przy strudze łączącej Czos i Miejski stawek przecinającą drogę biegnącą na wznoszące się niewielkie wzgórze. Strażnica powstała prawdopodobnie w tym samym roku co zamek w Szestnie w 1348 r. Poprawa warunków bezpieczeństwa powodowała napływ ludności do tej części Galindii. Zaczęły powstawać pierwsze wolne wsie, zakładano majątki i wsie czynszowe. Założenie miasta Sensburga/Ządzborka (Mrągowo od 1946 r) datowane jest na od 1396 r do 1404-1407 r. Lokalizacji dokonał Komtur bałgijski Jan von Sayn na prawie chełmińskim, a prawa miejskie nadał wielki mistrz krzyżacki Konrad von Jungingen (starszy brat Urlyka von Jungingena). W dokumencie lokacyjnym przekazał miastu 160 włók ziemi. Po klęsce grunwaldzkiej Mrągowo przeżywało ostry kryzys gospodarczy, mieszczenie i

okoliczna ludność bardzo zubożała na wiele lat i nie była w stanie wywiązywać się ze świadczeń feudalnych zapisanych w przywileju lokacyjnym. Mieszkańcy zwrócili się do wielkiego mistrza krzyżackiego Konrada von Ehrlichshausena o obniżenie czynszu. W dokumencie z 20 lutego 1442r uzyskali obniżenie czynszu, a w drugim z dnia 20 lutego 1444r. wielki mistrz odnawia pierwotny przywilej uwzględniający prośbę mieszczan.

W dokumencie z 20 lutego 1444 r. jest wzmianka o tartaku w osadzie młyńskiej Muhlenthal (Młynowo) przy Sensburgu (Mrągowie). Osada młyńska związana z młynem wodnym na strumieniu (Dajna) płynącym od jeziora Czos do jeziora Czarnego, na obszarze miejskim Mrągora. O istnieniu młyna krzyżackiego w tym miejscu mówi Księga wójtostwa szestnieńskiego z 1450 roku wymienia młyn wodny w Mrągowie odnoszący się niewątpliwie do obecnego Młynowa (Dolnego). Urządzenie tego rodzaju obiektów przemysłowych należało do regaliów, które Zakon ze względu na poważne dochody zastrzegł dla siebie. Później w czasach księstwa młyn państwowy oddano w dzierżawę. W 1651 r dzierżawca od młyna koło Mrągora wynosiła rocznie 3 łaszty żyta, 3 łaszty sodu oraz 100 grzywien w gotówce. W 1752 r. zbudowano nowy młyn, który obsługiwał wsie Nakomiady, Brejduny, Marcinkowo, Muntowo, Piecki, Polska Wieś jak też samo miasto Mrągowo. Rejon północny dzisiejszej gminy obsługiwał młyn w Szestnie. W 1800r. posiadaczem młyna odległego o ćwierć mili od Mrągora był młynarz Schultz. Osada młyńska wraz z przynależnymi do młyna gruntami uzyskała oficjalnie swą niemiecką nazwę z dniem 15 stycznia 1817 r.. Grunta te były dzierżawione od miasta. W 1822 r w osadzie było 38 mieszkańców, w 1838r – 2 dymy i 51 mieszkańców, a w 1870r. – „majątek z młynem” liczył 55 mieszkańców. W 1871 r. nastąpił podział Młynowa na dwie odrębne osady - Młynowo I i Młynowo II. Pierwsza z nich z młynem i przynależnymi gruntami pozostała nadal przy Mrągowie , zaś druga – oddalona od tamtej o 1 km na wschód – jako gospodarstwo dworskie została przyłączona do wsi Popowo Salęckie, ale nazywano ją Młynowem Górnym (Ober Muhlenthal). W dniu 1 Maja 1897 r. oddano do użytku zlokalizowany tutaj przystanek kolei wąskotorowej na linii Mrągowo-Kętrzyn, Młynowo Górne prężnie się rozwijało bo w 1904r obejmowało 23 włóki łącznie z udziałami w Marcinkowie, Popowie i Szestnie. W urzędowym spisie miejscowości z 1928 r. Młynowo Górne traktowane jest łącznie z Popowem. W 1937 r. liczyło 111 mieszkańców. W 1946 r. zorganizowano tutaj pomocnicze gospodarstwo rolne Rejonowej Spółdzielni Rolniczo-Handlowej „Rolnik” w Mrągowie, później Ośrodek stawowy należący do państwowego gospodarstwa rybackiego w Mrągowie o powierzchni 0,94 ha i zalewu 0,83 ha usytuowany na granicy Mrągora.

Do sołectwa Młynowo należało Tymnikowo (Timnikswalde, od 1938r.-Ratswalde), dawniej wybudowane należało do Mrągowo, założył je w 1815r ówczesny burmistrz miasta Timnik. W 1838r. był tu dworek liczący 1 dym i 16 osób. W 1937 roku było 34 mieszkańców. Po 1946r. był tu PGR.

Charakterystyka miejscowości

Okres ostatnich 15 lat to okres rozbudowy wsi, nowo budowane obiekty to głównie jednorodzinne domy mieszkalne. Młynowo jest bardzo atrakcyjną miejscowością dla osadnictwa mieszkalnego ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo z Mrągowem. To sprawia, że mieszkańcy wsi mają blisko do pracy, szkoły, urzędów oraz sklepów zlokalizowanych na terenie miasta Mrągowo. Młynowo to wieś w której znajdują się gospodarstwa rolne, obiekty agroturystyczne, prywatne przedsiębiorstwa oraz domki jednorodzinne co sprawia, że wieś ma różnorodny charakter. Na dzień 31.12.2009r. Młynowo zamieszkiwało 201 osób.

1.2 Zasoby miejscowości Młynowo

Środowisko przyrodnicze

Młynowo położone jest w środkowo –wschodniej części gminy Mrągowo. Wieś graniczy od strony wschodniej z Mrągowem i położone jest częściowo przy drodze krajowej Nr 59 i drodze powiatowej nr 81/4 ponadto kilka gospodarstw umiejscowionych jest na koloniach. W skład sołectwa Młynowo wchodzi również miejscowość Tymnikowo graniczące z Młynowem od strony południowej. Młynowo położone jest na terenie pofałdowanym z licznymi pagórkami i bagienkami. Od strony północnej i południowej wieś otoczona jest przez lasy iglaste i mieszane przylegające odpowiednio do jezior Czos i Czarne.

Środowisko kulturowe

W Młynowie istnieje świetlica wiejska, której obecny stan techniczny i jej otoczenia nie pozwala na rozwój życia kulturalnego i integracyjnego społeczeństwa wiejskiego. W miejscowości Młynowo znajduje się również boisko do piłki nożnej zlokalizowane na terenie wokół dawnego przystanku kolejki wąskotorowej na linii Mrągowo-Kętrzyn. Wieś posiada miejsce kultu religijnego w postaci starego cmentarza poniemieckiego.

Rolnictwo i gospodarka

Młynowo od początku było miejscowością o charakterze rolniczo-usługowym, uprawiano tu zboża, hodowano zwierzęta oraz istniał tu Młyn wodny obsługujący okoliczne wsie i miasto Mrągowo. Z biegiem czasu młyn przestał istnieć, a produkcja rolnicza w Młynowie opiera się na hodowli bydła i trzody chlewnej oraz produkcji zbóż. Część usługowa wsi składa się z kilku prywatnych zakładów oraz obiektów agroturystycznych. Pozostała część mieszkańców Młynowa dojeżdża do pracy w Mrągowie.

Infrastruktura techniczna

Wieś położona jest bezpośrednio przy drodze krajowej nr 59 prowadzącej z Mrągowo do Giżycka, w związku z czym komunikacja autobusowa jest dość rozwinięta, ponadto w Młynowie umiejscowione są dwa przystanki na trasie autobusu szkolnego do Popowa Salęckiego, oprócz tego większość mieszkańców posiada własne środki transportu. Dojazd do gospodarstw możliwy za pomocą dróg asfaltowych: krajowej i powiatowej oraz dróg gruntowych gminnych, brak chodników dla pieszych i ścieżek rowerowych. Dostęp do energii elektrycznej zapewnia Energa Operator S.A. Zakład Energetyczny w Olsztynie Rejon Kętrzyn. Woda dostarczana jest za pomocą wodociągu, który połączony jest z wodociągiem miejskim. Ścieki odprowadzane są w chwili obecnej do przydomowych szamb, w przyszłości planowana jest realizacja zaprojektowanej sieci kanalizacyjnej. Odpady komunalne odbierane są przez wyspecjalizowane firmy. Istnieje możliwość podłączenia wszystkich budynków do sieci telekomunikacyjnej, lecz niestety nie ma możliwości podłączenia do niej Internetu (jedyną alternatywą jest sieć radiowa).

1.3 Ocena mocnych i słabych stron wsi.

Mocne strony:

- Walory krajobrazowe i przyrodnicze
- Walory turystyczne
- Rezerwy terenowe pod rozwój osadnictwa mieszkaniowego i turystyki
- Bliska odległość do lasów, jezior (Czarne, Czos) i miasta (amfiteatr, miasteczko westernowe Mrongoville, wyciąg narciarki G4W).
- Możliwości aktywnego wypoczynku np. nad jeziorami

- Możliwość tworzenia chodników i tras rowerowych
- Aktywna społeczność lokalna

Słabe strony :

- Niezadawalający stan techniczny świetlicy
- Duże natężenie ruchu samochodowego (ponadto planowany przebieg przez wieś obwodnicy północnej Mrągowo oraz jednego z wariantów krajowej 16)
- Brak chodników dla pieszych i ścieżek rowerowych
- Zły stan dróg gruntowych
- Niedostateczne oświetlenie wsi
- Duża ilość napowietrznych linii energetycznych (zlokalizowana jest tu trafo-stacja)
- Zły stan sieci telekomunikacyjnej
- Brak sieci kanalizacyjnej

Szanse:

- Możliwość pozyskania funduszy z UE na rozwój miejscowości
- Rozbudowa wsi w zakresie domków jednorodzinnych oraz obiektów usługowych i turystycznych
- Popyt w okolicy na usługi turystyczne
- Dobra współpraca Urzędu Gminy z mieszkańcami wsi
- Możliwość stworzenia dobrych warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu
- Położenie geograficzne – bliskość: do Mrągowo i jego atrakcji turystycznych, do jezior i lasów

Zagrożenia:

- Trudna sytuacja budżetowa Gminy,
- Światowy kryzys ekonomiczny i słaba koniunktura w rolnictwie
- Niestabilna polityka wspierania rozwoju obszarów wiejskich i gospodarki rolniczej

1.4 Analiza zasobów miejscowości Młynowo – wizja rozwoju wsi

<u>Diagnoza aktualnej sytuacji</u>		<u>Wizja stanu docelowego</u>	
<u>Co ją wyróżnia ?</u>	Położenie geograficzne Zły stan świetlicy wiejskiej Posiadanie świetlicy, strzelnicy i boiska wiejskiego Brak chodników i ścieżek rowerowych Niesprawna sieć teleinformatyczna Brak sieci kanalizacyjnej Zbyt słabe oświetlenie wsi	<u>Co ma ją wyróżniać ?</u>	Rozwój budownictwa mieszkaniowego Rozwój turystyki Wyremontowana i dobrze wyposażona świetlica i strzelnica wiejska Ładnie zagospodarowany teren wokół świetlicy i strzelnicy z miejscem do spotkań w plenerze i boiskiem do piłki ręcznej Bezpieczny ruch pieszych i rowerzystów Dobrze oświetlone trasy komunikacyjne Sieć kanalizacyjna Sprawna sieć teleinformatyczna Zagospodarowane boisko sportowe Odnowiony cmentarz poniemiecki
<u>Jakie pełni</u>	Mieszkaniowa	<u>Jakie ma pełnić</u>	Mieszkaniowe

<u>funkcje?</u>	Rolnicza Turystyczna Rekreacyjno - sportowa	<u>funkcje?</u>	Kulturalne Rolnicze Turystyczne Sportowo-rekreacyjne
<u>Kim są mieszkańcy ?</u>	Rolnicy Pracownicy Emeryci i renciści Bezrobotni Dzieci i młodzież ucząca się Prywatni przedsiębiorcy	<u>Kim mają być mieszkańcy ?</u>	Rolnicy Aktywni Kreatywni Zintegrowani Podnoszący kwalifikacje Zaangażowani społecznie w życie wsi
<u>Co daje utrzymanie ?</u>	Praca w gospodarstwie rolnym Praca w sferze produkcyjno-usługowej we wsi Praca w sferze produkcyjno-usługowej w mieście Działalność gospodarczo-usługowa Agroturystyka Emerytury i renty Zasiłki i pomoc społeczna	<u>Co ma dać utrzymanie ?</u>	Praca w gospodarstwie rolnym Praca w sferze produkcyjno-usługowej we wsi Praca w sferze produkcyjno-usługowej w mieście Działalność gospodarczo-usługowa Agroturystyka Emerytury i renty
<u>Jaki zorganizowani są mieszkańcy ?</u>	Rada Sołecka	<u>W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy ?</u>	Rada Sołecka Grupa inicjatyw odnowy wsi Grupy sportowe
<u>W jaki sposób</u>	Zebrania wiejskie	<u>W jaki sposób</u>	Systematyczne

<u>rozwiązują problemy?</u>	Indywidualnie (wnioski do sołtysa i władz gminy) Współpraca z sąsiednimi miejscowościami (Popowo Sałęckie, Muntowo)	<u>mają być rozwiązywane problemy ?</u>	zebrania i spotkania wiejskie Spotkania z władzami gminy Współpraca z sąsiednimi wsiami Integracja mieszkańców i wymiana informacji
<u>Jak wygląda nasza wieś ?</u>	Wieś o mało zwartej zabudowie Budynki w gospodarstwach głównie poniemieckie wyremontowane przez właścicieli Dużo nowych domków jednorodzinnych (szybka rozbudowa wsi) Brak chodników i tras rowerowych Niedostateczne oświetlenie wsi Brak kanalizacji Zły stan sieci teleinformatycznej Świetlica wiejska do remontu	<u>Jak ma wyglądać nasza wieś</u>	Zadbane i estetyczne zagospodarowania i otoczenie Chodniki i trasy rowerowe Oświetlone trasy komunikacyjne Dobry stan dróg Wyremontowana i dobrze wyposażona świetlica wiejska Zagospodarowany teren za świetlicą nad wiejskim stawem z urządzonym miejscem do spotkań w plenerze i placem zabaw dla dzieci Kanalizacja Sprawna sieć teleinformatyczna
<u>Jaki jest stan</u>	Czyste środowisko bez	<u>Jaki ma być stan</u>	Zachowana czystość

<u>otoczenia- środowiska ?</u>	zanieczyszczeń chemicznych Lasy i jeziora w sąsiedztwie wsi Drogi gruntowe z pięknymi widokami wykorzystywane jako trasy rowerowe i miejsca do rodzinnych spacerów	<u>otoczenia- środowiska ?</u>	środowiska Produkcja i gospodarka rolnicza proekologiczna Segregacja odpadów
<u>Jakie jest rolnictwo ?</u>	Małe i średnie gospodarstwa specjalizujące się w produkcji roślinnej i zwierzęcej	<u>Jakie ma być rolnictwo?</u>	Rolnictwo opłacalne ekonomicznie i proekologiczne Zróżnicowanie produkcji w kierunku agroturystyki i małej przedsiębiorczości
<u>Jakie są połączenia komunikac yjne?</u>	Połączenia autobusowe kilka razy dziennie na trasie Mrągowo- Giżycko Autobus szkolny dwa razy dziennie na trasie Mrągowo-Młynowo- Popowo Salęckie	<u>Jakie mają być połączenia komunikacyjne</u>	Takie jak dotychczasowe plus dodatkowo wydłużenie trasy autobusów komunikacji miejskiej od ulicy Giżyckiej przez Młynowo, Popowo, Mrongoville do ulicy Młynowej
<u>Co proponuje my mieszkańco m i turystom ?</u>	Ładne czyste otoczenie Ładny krajobraz Niewyremontowaną świetlicę wiejską Zły stan dróg Brak chodników i tras rowerowych Niedostateczne oświetlenie Brak placu zabaw dla dzieci i	<u>Co zaproponujemy mieszkańcom i turystom ?</u>	Trasy rowerowe i chodniki Oświetlone trasy komunikacyjne Wyremontowaną i dobrze wyposażoną świetlicę i salę sportową

	miejsca spotkań w plenerze		Plac zabaw i miejsce do spotkań w plenerze nad wiejskim stawem Kwatery w gospodarstwach agroturystycznych

2. Opis planowanych przedsięwzięć oraz kosztorys.

2.1 Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej oraz zagospodarowanie terenu wokół tego obiektu

Świetlica wiejska zlokalizowana jest w centrum wsi, na działce gminnej nr 83/2 z dojazdem z drogi publicznej. Celem realizacji przedsięwzięcia jest przeprowadzenie remontu budynku świetlicy wiejskiej jej wyposażenie oraz zagospodarowanie terenu wokół obiektu. W związku z tym, że świetlica nie posiada stosownego wyposażenia, koniecznym jest zakup mebli (szafki kuchenne, stoły, krzesła, urządzenia kuchenne) potrzebnych do podstawowego funkcjonowania oraz użytkowania świetlicy. Jednocześnie po przeprowadzeniu remontu świetlicy stworzy się możliwość działalności sportowo-rekreacyjnej młodzieży poprzez zakup sprzętu sportowego np.: sprzęt siłowy „ Atlas”, piłkarzyki, stół bilardowy. Stan obecny budynku jest niezadawalający i uniemożliwiający rozwój kulturalny wsi. Wyremontowana i dobrze wyposażona świetlica wiejska zachęci mieszkańców do wspólnego spędzania czasu, a dzieciom pokaże alternatywne sposoby spędzania wolnych chwil. Świetlica stanie się wizytówką Młynowa. Dla potrzeb mieszkańców należy zagospodarować teren wokół świetlicy, celem poprawy estetyki wokół planowanego obiektu. Wyremontowana i wyposażona świetlica przeznaczona będzie dla mieszkańców wsi w każdym wieku a także turystów.

Źródła finansowania: środki własne Gminy Mrągowo, PROW „Odnowa i rozwój wsi”

Koszt szacunkowy inwestycji- 250 000 zł

Zakres prac obejmuje min:

-wymiana rynien,

- wymiana stolarki drzwiowej,
- wymiana stolarki okiennej,
- okratowanie otworów okiennych,
- wykonanie zadaszenia nad wejściem,
- wykonanie izolacji poziomej,
- wykonanie posadzek z terakoty,
- roboty malarskie,
- wymiana instalacji elektrycznej,
- wykonanie instalacji wewnętrznej wod-kan wraz z przyłączem wodociągowym z budynku sąsiedniego,
- wykonanie instalacji c.o. w budynku z zastosowaniem kominka z płaszczem wodnym.

Uporządkowanie i zagospodarowanie terenu wokół świetlicy:

- niwelacja terenu,
- wykonanie dojazdu i dojścia z polbruku,
- ogrodzenie z siatki na słupach stalowych z bramą i furtką
- wykonanie trawników dywanowych,
- 3 ławeczki

Wyposażenie świetlicy wiejskiej :

- karnisze- 6 szt.,
- firanki,
- stół bilardowy,
- piłkarzyki,
- stół do tenisa,
- krzesła – 40 szt.,
- stoły- 10 szt.,

- szafki kuchenne- 3 szt,
- lodówka,
- czajnik elektryczny,
- wieszaki na ubrania- 2 szt.,
- sprzęt siłowy „Atlas”

2.2 Budowa chodnika, ścieżki rowerowej i oświetlenia przy drodze krajowej Nr 59

Odcinek drogi krajowej Nr 59 przy miejscowości Młynowo jest w złym stanie technicznym. Piesi i rowerzyści zmuszeni są poruszać się niebezpiecznym poboczem. Pobocze jest nierówne, występują koleiny i wyrwy, w których w czasie deszczu zbiera się woda. Przeprowadzenie pieszych do Mrągowa w czasie i po ulewie jest nieprzyjemne. Droga nie jest wyposażona w oświetlenie, co dodatkowo zwiększa niebezpieczeństwo wypadków drogowych. Wymagane jest, więc zwiększenie bezpieczeństwa na danym odcinku poprzez budowę przede wszystkim chodników, ścieżek rowerowych i oświetlenia drogowego. Planuje się wybudowanie w jednym pasie ok. 650 mb chodnika i ścieżki rowerowej. Nowe ciągi komunikacyjne sprawią, że droga pieszych i rowerzystów do pobliskiego miasta Mrągowa stanie się nie tylko bezpieczna, ale i przyjemna. Poza tym wybudowanie oddzielnie chodników dla pieszych i ścieżki dla rowerzystów dodatkowo uporządkuje komunikację. Budowa oświetlenia umożliwi bezpieczną przeprawę przy drodze w nocy. Piesi i rowerzyści będą lepiej widoczni na trasie. Zwiększy się także komfort jazdy kierowców.

Zakres prac przy budowie chodników i ścieżek rowerowych obejmuje min:

- roboty przygotowawcze;
- roboty ziemne,
- wykonanie przepustów,
- wykonanie podbudowy,
- wykonanie nawierzchni.

W zakresie budowy oświetlenia min:

- ułożenie kabli oświetleniowych
- montaż słupów oświetleniowych,
- montaż opraw do lamp oświetleniowych wraz ze źródłami światła,
- wykonanie geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej.

Źródła finansowania: środki własne Gminy Mrągowo i inne dostępne środki pomocowe

Koszt szacunkowy inwestycji 300 tyś. zł

2.3 Remont drogi dojazdowej do świetlicy wiejskiej wraz z jej oświetleniem

Dojazd do świetlicy w Młynowie zapewnia w chwili obecnej droga gminna. Na omawianym odcinku posiada nawierzchnię naturalną- gruntową, która w czasie deszczu powoduje mało komfortowe warunki przejazdu. Samochody grzęzną, piesi wpadają w kałuże. Droga nie jest też oświetlona. Wymagany jest remont tej drogi i jej doświetlenie na odcinku około 100 mb. Nowa nawierzchnia zwiększy komfort jazdy kierowców. Piesi i rowerzyści będą mogli spokojnie i bez przeszkód przedostać się do budynku świetlicy. Nowy oświetlony dojazd poprawi stan zagospodarowania przestrzeni wokół samej świetlicy i wpłynie także na estetykę całej wsi. Nowe nawierzchnie i oświetlenie dróg we wsi Młynowo poprawią standard życia mieszkańców.

Zakres prac w ramach remontu drogi dojazdowej do świetlicy obejmuje min:

- mechaniczne plantowanie i profilowanie podłoża pod warstwy konstrukcyjne remontowanej drogi,
- ułożeniu płyt żelbetowych wielootworowych typu „Jomb”,
- obramowanie całości konstrukcji jezdni krawężnikiem betonowym

W zakres budowy oświetlenia min:

- ułożenie kabli oświetleniowych
- montaż słupów oświetleniowych,
- montaż opraw do lamp oświetleniowych wraz ze źródłami światła,
- wykonanie geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej.

Źródła finansowania: środki własne Gminy Mrągowo i inne dostępne środki pomocowe

Koszt szacunkowy inwestycji- 50 000 zł,

2.4 Budowa chodnika, ścieżki rowerowej i oświetlenia przy drodze powiatowej

Przez centrum Młynowa przebiega pas drogi powiatowej. Ze względu na wzmożony ruch samochodowy i brak chodników dla pieszych, którzy poruszają się poboczem, droga ta jest bardzo niebezpieczna. Poruszanie się poboczem po ulewie także jest utrudnione, przez liczne dziury w asfalcie, które napęniają się wodą. Brakuje także oświetlenia, które znacznie usprawniłoby poruszanie się po Młynowie po zmroku. Dlatego też przy drodze tej planuje się budowę ok. 1000 metrów chodnika i oświetlenia drogi. Inwestycja ta przeznaczona będzie nie tylko dla mieszkańców Młynowa, którzy przemieszczać się będą chodnikiem po wsi i do Mrągowo, ale i dla wszystkich uczestników ruchu drogowego, poruszających się drogą powiatową. Celem inwestycji będzie poprawa wizerunku wsi, podniesienie standardu życia mieszkańców, poprawa bezpieczeństwa pieszych. Budowa chodnika usprawni również ruch kierowców na drodze, którzy nie będą musieli wymijać pieszych. Oświetlenie drogi poprawi widoczność. Inwestycja wpłynie na rozwój infrastruktury terenów wiejskich Gminy Mrągowo.

Zakres prac dotyczący budowy chodników i ścieżek rowerowych obejmuje min:

-roboty przygotowawcze;

-roboty ziemne,

-wykonanie przepustów,

- wykonanie podbudowy,

-wykonanie nawierzchni.

W zakres budowy oświetlenia wchodzi min:

-ułożenie kabli oświetleniowych

-montaż słupów oświetleniowych,

-montaż opraw do lamp oświetleniowych wraz ze źródłami światła,

-wykonanie geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej.

Źródła finansowania: środki własne Gminy Mrągowo i inne dostępne środki pomocowe

Koszt szacunkowy inwestycji- 300 000 zł,

2.5 Budowa chodnika, ścieżki spacerowej i oświetlenie przy drodze gminnej nr 106/7 i 63/4

Dwie drogi gminne nr 106/7 i 63/4 wymagają modernizacji w zakresie budowy chodników i ścieżek spacerowych. Drogi te są niebezpieczne dla pieszych i utrudniają przeprawę mieszkańców po miejscowości. Pozbawione są oświetlenia, którego budowę inwestycja ta także obejmuje. Droga 63/4 jest to droga znajdująca się w centrum Młynowa, zakłada się budowę przy niej około 600 metrów chodnika z kostki brukowej, podobna jest długość położenia linii kablowej oświetlenia (ok. 9 słupów). Przy drodze nr 106/7 planuje się wybudować ok. 450 metrów chodnika z kostki brukowej i tyle samo sieci oświetlenia (ok. 13 słupów). Inwestycja przeznaczona będzie głównie dla mieszkańców Młynowa, ale na pewno urlopowicze, którzy przyjadą na wieś będą mogli swobodnie po tych chodnikach spacerować. Planowana budowa ciągów pieszych ma na celu poprawę wizerunku Młynowa oraz estetyzację jej przestrzeni. Szczególnie budowa chodnika i oświetlenia przy drodze gminnej 63/4 będzie odgrywać duże znaczenie. Nowe chodniki i ścieżki spacerowe utworzą spójny system ciągów komunikacyjnych w centrum wsi. Zaspokoją jednocześnie potrzeby infrastrukturalne mieszkańców Młynowa. Inwestycja wpłynie na rozwój infrastruktury terenów wiejskich Gminy Mrągowo.

Zakres prac dotyczące budowy chodników i ścieżek spacerowych obejmuje min:

- roboty przygotowawcze;
- roboty ziemne,
- wykonanie przepustów,
- wykonanie podbudowy,
- wykonanie nawierzchni.

W zakres budowy oświetlenia wchodzi min.

- ułożenie kabli oświetleniowych
- montaż słupów oświetleniowych,
- montaż opraw do lamp oświetleniowych wraz ze źródłami światła,
- wykonanie geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej.

Źródła finansowania: środki własne Gminy Mrągowo i inne dostępne środki pomocowe

Koszt szacunkowy inwestycji- 300 000 zł,

2.6 Zakup roślin wieloletnich i donic betonowych

Zieleń ma zbawienne działanie na człowieka. Oczyszcza powietrze, tworzy osłonę przed hałasem. Zieleni na wsi jest pod dostatkiem jednak występuje ona w formie nieuporządkowanej i bardzo rzadko jest kształtowana przez człowieka. Dobrym pomysłem na jej uporządkowanie i zarazem udekorowanie całej wsi jest zakupienie betonowych donic i zasadzenie w nich wieloletnich roślin. Planuje się zakup donic wyprodukowanych w technologii betonu płukanego w kolorystyce zbliżonej do naturalnego i zasadzenie w nich niewymagających częstej pielęgnacji roślin np. żółtych i bordowych berberysów, zielonych iglaków i obficie kwitnących jednorocznych aksamitek czy lobelii. Pojemniki z roślinami zostaną ustawione w miejscach najbardziej reprezentacyjnych we wsi np. przy świetlicy. Uatrakcyjnią i upiększą one przestrzeń wsi, wpłyną na jej estetykę. Pojemniki z roślinami bardzo łatwo przestawiać, co zawsze daje nam możliwość wyeksponowania nowych miejsc.

Zakres prac obejmuje min:

- zakup donic z betonu płukanego,
- zakup roślin wieloletnich ze szkółki roślin ozdobnych,
- zakup uniwersalnej ziemi ogrodniczej,
- posadzenie roślin do donic i ich ustawienie.

Źródła finansowania: środki własne Gminy Mrągowo i inne dostępne środki pomocowe

Koszt szacunkowy inwestycji- 20 000zł

2.7. Budowa kanalizacji.

Mieszkańcy Młynowa mieszkają w budynkach niepodłączonych do kanalizacji sanitarnej, korzystają ze zbiorników bezodpływowych. Wielu mieszkańców korzysta z nieuszczelnionych zbiorników, z których ścieki przedostają się do środowiska. W Gminie Mrągowo trwają przygotowania do złożenia wniosku o dofinansowanie z Funduszu Spójności Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dotyczącego regulacji gospodarki wodno-ściekowej w gminach Wielkich Jezior Mazurskich- Aglomeracja Mrągowo. Pomoc w skanalizowaniu uzyskać mają mieszkańcy obszaru objętego inwestycją, turyści odwiedzający gminę Mrągowo, osoby prowadzące działalność gospodarczą i przedsiębiorstwa. Projekt dotyczy miejscowości: Probark, Kosewo, Zawada, Młynowo, Muntowo, Popowo Sałęckie, Bagienice Małe, Czerwonki. Realizacja projektu ma na celu poprawę warunków i jakości życia mieszkańców, poprawę jakości środowiska, zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej oraz podniesienie walorów turystycznych miejscowości Młynowo.

Źródła finansowania: Środki własne Gminy Mrągowo, Fundusz Spójności Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.

Koszt szacunkowy inwestycji: 2 mln zł

Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno- przestrzenne

W miejscowości Młynowo można wyróżnić jeden obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

Obszar ten w miejscowości Młynowo znajduje się w strefie podmiejskiej miasta Mrągowo z rozwiniętą działalnością gospodarczą. Obszar ten charakteryzuje się funkcją mieszkaniową, zabudową siedliskową, zagrodową z usługami drobnej wytwórczości oraz funkcją kulturalno- społeczną. W obszarze tym znajduje się również budynek świetlicy

wiejskiej, który jest miejscem spotkań i integracji społeczności lokalnej z tego też względu remont budynku świetlicy oraz poprawa standardu dojścia do świetlicy poprzez budowę chodników w tym obszarze jest zadaniem priorytetowym wsi. Inwestycja ta będzie sprzyjać nawiązywaniu przez mieszkańców kontaktów społecznych.

3. Harmonogram wdrażania planu.

<u>Lp.</u>	<u>Zadanie</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>
<u>2.1</u>	Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej oraz zagospodarowanie terenu wokół tego obiektu	X						
<u>2.2</u>	Budowa chodnika, ścieżki rowerowej i oświetlenia przy drodze krajowej nr 59		X					
<u>2.3</u>	Remont drogi dojazdowej do świetlicy wiejskiej wraz z jej oświetleniem			X				
<u>2.4</u>	Budowa							

	chodnika, ścieżki rowerowej i oświetlenia przy drodze powiatowej				X			
<u>2.5</u>	Budowa chodnika, ścieżki spacerowej i oświetlenia przy drodze gminnej nr 106/7 i 63/4					X		
<u>2.6</u>	Zakup roślin wieloletnich i donic betonowych						X	X
<u>2.7</u>	Budowa kanalizacji			X	X			